

Portald'Història

6. L'agonia final del règim. El govern d'Arias Navarro.

**LA DICTADURA
FRANQUISTA II:
els anys 60 i 70**

El govern d'Arias Navarro

Després de la mort de Carrero Blanco, Franco va nomenar a **Carlos Arias Navarro** (1908 – 1989) com a nou President del Govern.

Arias Navarro pertanyia al **sector més immobiliari del règim** (el "búnquer"), i va excloure a l'OPUS DEI de la cúpula del poder.

CARLOS ARIAS NAVARRO

Havia estat *Director General de Seguridad* (1957 - 1965), Alcalde de Madrid (1965 - 1973), i ministre de la Governació (Interior) sota la presidència de Carrero Blanco. Fou **President del Govern entre el 31 de desembre de 1973 i l' de juliol de 1976.**

El “espíritu del 12 de febrero”

INTENTS “APERTURISTES” DEL GOVERN D’ARIAS

Arias Navarro va promulgar la **Ley de Asociaciones Políticas**, que intentava controlar, sense aconseguir-ho en absolut, l'emergència dels nous partits polítics en l'oposició al règim.

LA REVOLUCIÓ DELS CLAVELLS

El 24 d'abril de 1974 va triomfar a Portugal un cop d'Estat militar, de signe pro democràtic i popular, que va enderrocar la dictadura instaurada per Salazar l'any 1926 i continuada per Caetano des de 1968.

Aquesta iniciativa evitava utilitzar el nom de “partit polític”, i suposava la possibilitat de formar “associacions”, sempre dins del Movimiento.

Aquest tímid “aperturisme”, demostrat per Arias Navarro en l'anomenat **espíritu del 12 de febrero** (1974), es va veure aviat truncat per l'èxit de la **Revolució dels Clavells a Portugal** (abril de 1974), i per les pressions de signe contrari que venien des del “búnquer” més reaccionari.

Salvador Puig Antich

El jove anarquista **Salvador Puig Antich** fou acusat de la mort d'un policia i d'un atracament a un banc. Jutjat per un tribunal militar, fou condemnat a **pena de mort per garrot vil**. Malgrat les pressions internacionals, Franco no va commutar la pena, i Puig Antich fou executat a la presó Model de Barcelona el dia **2 de març de 1974**.

Salvador Puig Antich va néixer a Barcelona el 30 de maig de 1948 i militava al *Moviment Ibèric d'Alliberament*. Tenia 25 anys quan va ser executat.

Les irregularitats durant el judici i l'absoluta manca de garanties jurídiques tornà a provocar la **condemna internacional i el trencament de relacions diplomàtiques** amb nombrosos països.

La sentència es va interpretar com una **venjança per la mort de Carrero Blanco** i un intent de mostrar duresa en plena crisi final del règim.

L'oposició antifranquista a Espanya

Al final del franquisme, l'oposició es va anar configurant al voltant de dues estructures de partits, sindicats i forces d'esquerra democràtica:

LA JUNTA DEMOCRÁTICA DE ESPAÑA

Fundada el 21 de juliol de 1974 amb el lideratge del PCE i amb la integració de CCOO, el PSP o el PTE.

LA PLATAFORMA DE CONVERGENCIA DEMOCRÁTICA

Fundada l'11 de juny de 1975 amb el lideratge del PSOE i amb la integració d'UGT i altres partits d'esquerra.

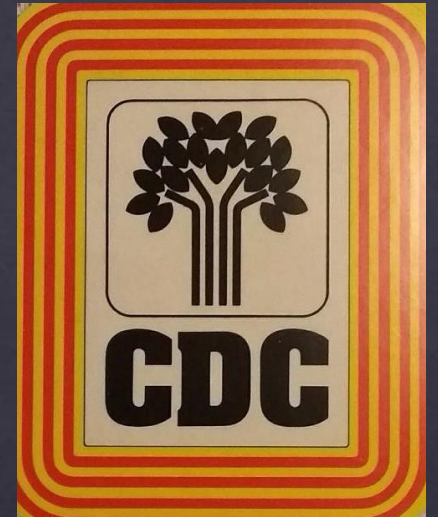
Ambdós moviments es van fusionar el 26 de març de 1976 en **COORDINACIÓN DEMOCRÁTICA**, més coneguda com la "**Platajunta**", amb els objectius prioritaris de l'amnistia política i la convocatòria d'eleccions democràtiques i plurals.

L'oposició antifranquista a Catalunya

A més dels partits polítics “històrics” catalans, com el **PSUC** o **ERC**, al final del franquisme van néixer altres **partits d'oposició antifranquista** que jugarien un paper fonamental en la Transició.

El 17 de novembre de 1974 es va fundar al monestir de Montserrat **Convergència Democràtica de Catalunya (CDC)**, amb el lideratge de **Jordi Pujol i Soley**, com un partit nacionalista català i liberal.

El **Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC)** no es va fundar fins el 1978. Anteriorment, a finals del franquisme, el socialisme català estava fragmentat en tres grups: el Partit Socialista de Catalunya-Congrés, el Partit Socialista de Catalunya-Reagrupament, i la Federació Catalana del PSOE. Els tres es van fusionar en un únic partit el 15 i 16 de juliol de 1978.

La qüestió del Sàhara i la "marxa verda".

LES ÚLTIMES COLÒNIES ESPANYOLES A ÀFRICA

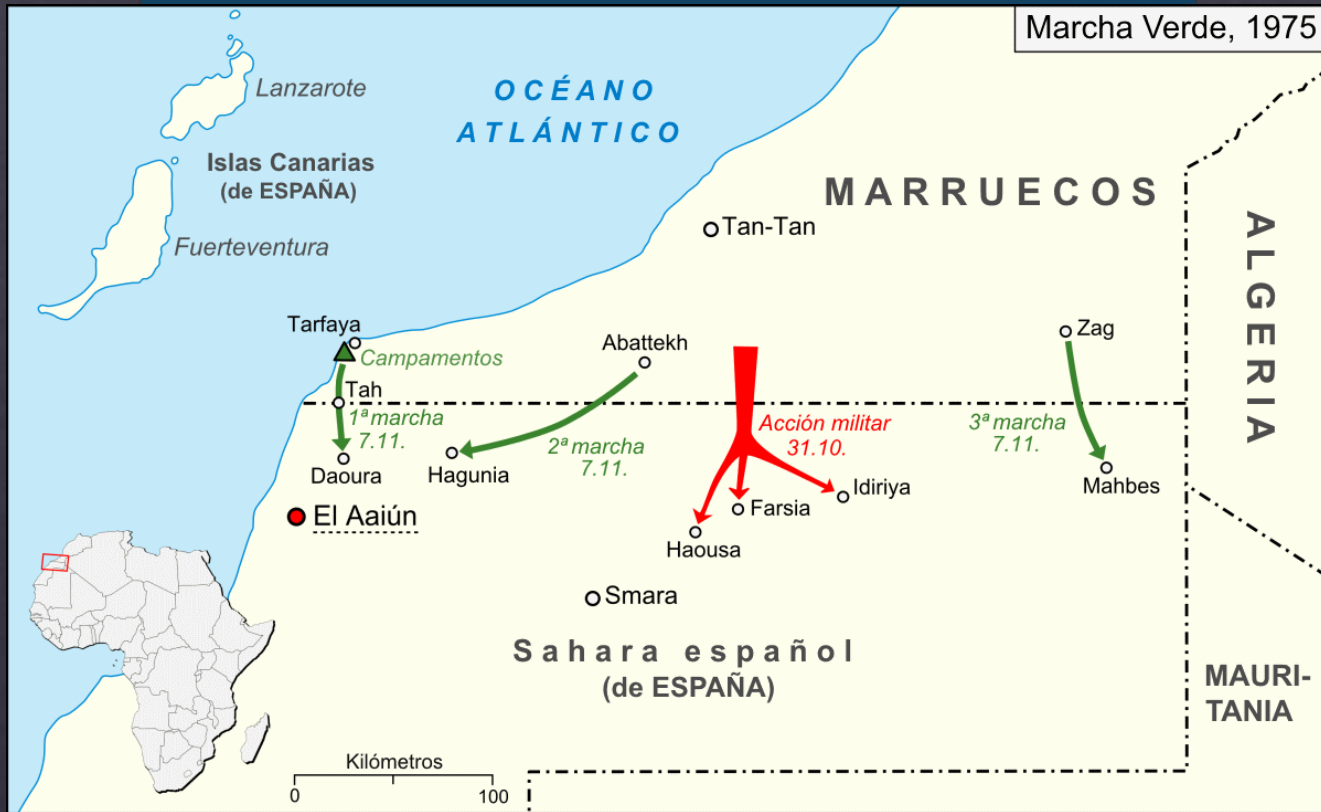
1956 – Independència del **Regne de Marroc** respecte a les antigues metròpolis de França i Espanya. Espanya mantenia la possessió de les ciutats de **Ceuta**, **Melilla** i diversos enclavaments a la costa nord marroquina.

Guerra de Ifni (novembre de 1957 – juny de 1958). Cessió al Marroc de la colònia de **Cabo Juby** (franja de Tarfaya). El **1958** es proclama que el **Sàhara** occidental és una província espanyola (no una colònia).

Octubre de 1968 – juny de 1969. Cessió definitiva del territori d'**Ifni** a Marroc.

Octubre de 1968 – Independència de la **Guinea Equatorial**.

La qüestió del Sàhara i la "marxa verda".

Marroc va organitzar la "**Marxa Verda**", amb uns 350.000 civils, amb l'ànim d'ocupar i recuperar el territori del Sàhara Occidental. (Novembre de 1975)

Els **Acords de Madrid** (14 de novembre de 1975) reconeixien la cessió del territori al Regne de Marroc, que es va completar amb la retirada d'Espanya del Sàhara el febrer de 1976.

Els últims morts de Franco

FUSILADOS ESTA MAÑANA

FUERON EJECUTADOS POR FUERZAS DE ORDEN PUBLICO

EN los primeros horas de esta mañana han sido fusilados en Madrid José Humberto Francisco Barea Alzola, de veintinueve años de edad; José Luis Alcázar-Benito Salda, de veintidós años; y Ramón García Sava, de veintidós. En Barcelona y Burgos también fueron ejecutados por fusilamiento Juan Fuentes Manó, de veintidós años; y Angel Obispo Echegarai, de treinta y tres años. El mismo en Madrid las ejecuciones se hicieron a cabo fuera del recinto penitenciario y por fuerzas del orden público.

MANIFESTACIONES EN EUROPA Y ASALTOS A DIVERSAS EMBAJADAS ESPAÑOLAS. LA DE LISBOA HA SIDO INCENDIADA

A las siete horas de la noche de ayer, el gobierno de Indurain, don León Herrera manifestó a sus ministros el estado de guerra que se declara en el Gobierno por los hechos ocurridos ayer día 27 de agosto, con la ejecución de los condenados y guerra de guerrilla que se declara en el interior del territorio que el jefe del Gobierno ha acordado el derecho de rebeldía para don Sebastián, don Juan, don Fernando y don Manuel, con el fin de que se declare la guerra y se declare el estado de guerra.

Los hechos ocurridos ayer día 27 de agosto, con la ejecución de los condenados y guerra de guerrilla que se declara en el interior del territorio que el jefe del Gobierno ha acordado el derecho de rebeldía para don Sebastián, don Juan, don Fernando y don Manuel, con el fin de que se declare la guerra y se declare el estado de guerra.

José Luis Alcázar-Benito

José Barea Alzola

Ramón García Sava

Juan Fuentes Manó

Angel Obispo Echegarai

Els últims afusellaments del règim de Franco van produir-se el 27 de setembre de 1975. Foren 3 militants del FRAP i 2 d'ETA, després de 3 consells de guerra sumaríssims a Burgos, Madrid i Barcelona.

Les execucions van provocar un **allau de reaccions** tant dins com fora d'Espanya. Algunes ambaixades foren assaltades (com la de Lisboa), i diversos països van retirar els seus ambaixadors. **Mèxic** va demanar l'expulsió d'Espanya de l'ONU.

“Franco ha muerto”

Després de diversos infarts i d'una peritonitis, **Franco va morir per un xoc sèptic a les 04:20 de la matinada del dia 20 de novembre de 1975.**

A les 10 del matí, el President del Govern Carlos Arias va comunicar la mort del dictador per televisió.

Es va obrir una capella ardent al Palau d'Orient. Es calcula que van passar-hi, en poc més de 48 hores, entre 300.000 i 500.000 persones.

“Franco ha muerto”

Després d'una llarga agonia a la seva residència oficial d'El Pardo i a l'hospital madrileny de La Paz, Francisco Franco Bahamonde va morir el 20 de novembre de 1975, als 82 anys d'edat.

Franco va ser enterrat a la basílica de **Santa Maria del Valle de los Caídos**, a la Serra de Guadarrama, a l'altar major, molt a prop del lloc d'enterrament de José Antonio Primo de Rivera.

Al funeral d'Estat només van assistir 3 caps d'Estats estrangers.

El dia 22 de novembre de 1975 el príncep **Juan Carlos de Borbón** jurava davant les Corts franquistes el seu càrrec de **Rei d'Espanya**, i lleialtat als *Principios Fundamentales del Movimiento*.

El nou Rei va confirmar poc després a **Carlos Arias Navarro** com a cap del primer Govern de la monarquia restaurada.

Juan Carlos, rei d'Espanya